

(Овај Закон обнародован је у „Службеним Новинама“
бр. 47.—XXI од 26. фебруара 1929. год. у Београду).

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

На предлог нашег Министра Правде, а по саслушању Председника Нашег Министарског Савета прописујемо и проглашујемо :

ЗАКОН

о извршивању казни лишења слободе

ГЛАВА ПРВА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

I. Основна начела.

§ 1.

Казне лишења слободе, изречене извршним пресудама судова, извршују се одвојено, према врсти и трајању казне, према полу и доби и према особености осуђенога лица.

§ 2.

Казне робије, заточења, строгог затвора и затвора од једне године и дуже извршују се у нарочитим казним заводима, уређеним према врсти казне, и то одвојено за женске, за малолетнике, као и за повратнике који су већ раније у којем казном заводу издржали две по врсти најтеже казне лишења слободе због злочинства.

За телесно крјљаве и за осуђенике са смањеном урачуњљивошћу уредиће се посебна одељења, а исто тако и за душевно оболеле, ако за ове не би било нарочитог завода.

§ 3.

Казне лишења слободе мање од једне године извршују се у затворима оних судова који су као првостепени изrekli пресуду, и то одвојено од лица која су у притвору или истражном затвору.

Из важних разлога, а нарочито ради олакшања исхране Министар Правде може наредити за више судова један средишни затвор код оног суда који је за то најподеснији, или да лица осуђена извршном пресудом на казну лишења слободе дуже од три месеца издржавају ову казну у заводима поменутих у § 2. према врсти казне, полу и доби.

§ 4.

У казним заводима, поменутих у § 2., извршивање казне започиње се по правилу у ћелији, продужује постепено у заједничком затвору при раду, уз усамљење ноћу и за време одмора, затим у одељењу за слободњаке и напослетку на условном отпусту.

Повратници као и странци који су осуђени да се по издржању казне протерају из државе не могу се смештати у одељење за слободњаке ни условно пуштати.

Одељење за слободњаке биће ван оградног зида, нешто удаљено од главног завода; но може се и за више казних завода исте врсте основати нарочити заједнички завод за слободњаке.

За извршивање казне над малолетницима (§ 28. од 7. и § 30. К. З.) издаће се Уредбом потребни прописи намењени нарочито васпитању.

§ 5.

У судским затворима извршују се по правилу у ћелији казне лишења слободе до три месеца.

Казне преко три месеца извршују се по правилу прва два месеца у ћелији, а остатак у заједничком затвору уз одвајање према пропису § 1., а по могућству и уз усамљење ноћу и за време кад се не ради. Старији малолетници ће се одвајати тако да се онемогући сваки саобраћај са пунолетним осуђеницима.

Осуђеници који су поново у поврату или који су беспосличари или су иначе морално покварени те би могли рђаво утицати на друге осуђенике, остаће за све време извршења казне у ћелији.

II. Управа казних завода и судских затвора.

§ 6.

Врховну управу свих казних завода и судских затвора, као и распоређивање осуђеника по заводима, врши Министар Правде и надзирава их преко својих органа, које повремено шаље ради прегледа завода. Према потреби Министар Правде може ради прегледа слати и више државне тужиоце, који ће му о томе подносити писмене извештаје, а може им поверавати и вршење извесних административно-надзорних функција.

Бар сваке друге године извршиће се потпун преглед сваког казног завода и већег средишњег судског затвора уз помоћ рачунског стручњака.

Ради разгледања како се извршују здравствене мере и како се врши обучавање у школи, Министар Правде слаће стручњаке.

Министар Правде издаће за сваки казни завод и судски затвор кућни ред, у коме ће се изложити дневни и радни ред и начин поступања са осуђеницима а издаће и потребна наређења ради вођења једнообразне статистике о извршивању казне.

О свим важнијим питањима која се тичу извршивања казне, Министар Правде саслушаће Саветодавни Одбор за казнене заводе, који он образује од пет лица теоријских и практичних стручњака.

§ 7.

Министар Правде по саслушању Саветодавног Одбора израдиће основицу за распоређивање осуђеника на поједине казнене заводе. При томе ће се нарочито водити рачуна да сваки осуђеник буде смештен у завод који по своме уређењу пружа највише јемства да ће се извршењем постићи циљ казне и да смештање у тај завод неће штетно утицати на здравље осуђениково.

Од утврђене основице може се одступити само из особито важних разлога.

§ 8.

Извршивањем казни у казним заводима руководи управник казног завода.

Извршивањем казни у судским затворима руководи старешина оног суда код кога се налази судски затвор или судија кога он за то одреди. За веће судске затворе, особито за средишне, Министар Правде може поставити и нарочите управнике.

§ 9.

Управници, односно управнице казних завода и средишних судских затвора морају имати судијску квалификацију. Код већих завода морају такву квалификацију имати и њихови заменици.

Код сваког казног завода и већег средишног судског затвора постоји Саветодавни Одбор у који поред управника као председника улазе: заменик управника, заводски лекар, учитељи, свештеници, заповедник чувара и једно поуздано лице из дотичног места које поставља Министар Правде, а које показује интересовање за завод и моралну поправку осуђеника.

Мишљење Саветодавног Одбора саслушаће управник у свима важнијим питањима о извршивању казне, као и о питањима о којима тражи извештај Министар Правде.

О свакој седници Саветодавног Одбора саставиће се записник.

§ 10.

Допуштење за разгледање казних завода и судских затвора даје Министар Правде. Изузетно може разгледање допустити и управник завода односно старешина судског затвора, али само лицима који се као научници и стручњаци интересују питањем о извршивању казне.

III. Упућивање осуђеника на издржавање казне.

§ 11.

Чим пресуда постане извршном, старешина суда првог степена који је изрекао пресуду позваће осуђеника, ако није у притвору или истражном затвору, да одређеног дана дође ради издржавања казне на место које му он назначи. Ако осуђено лице има да издржи казну у ком казном заводу или средишном судском затвору, старешина суда известиће управника завода или затвора о позиву и послаће потребне списе, тако да им ови могу стићи бар три дана пре дана кад се извршење казне треба да започне.

Ако осуђено лице на позив не дође ради издржавања казне или ако се сумња да ће побећи, старешина суда наредиће да се доведе или притвори, а ако је побегло или се крије може се издати потерница према прописима Законика о судском кривичном поступку.

Ако је осуђено лице у истражном затвору, а нема да издржи казну у затвору суда који га је осудио, спровешће се под стражом у средишни судски затвор или казнени завод.

Изузетно, у казнене заводе могу се ради издржавања казне слати и они осуђеници за које је против пресуде изјављен призив само због одмерања казне.

§ 12.

Старешина суда ће за сваког осуђеника који се има упутити у средишни затвор или казнени завод послати овима оверени препис пресуде суда првог степена и вишег суда с разложима и казнени лист са личним подацима.

У казненом листу биће ови подаци : име и презиме осуђеника, његов надимак ако га има, име и презиме родитеља и девојачко презиме матере; година и место рођења осуђеника, место његовог завичаја и живљења, које је вере, је ли ожењен, колико има деце, занимање, раније казне, стање здравља, имовинско стање, војна обавеза, тачан опис осуђеника с евентуалним знацима који олакшавају распознавање, датум и број пресуде суда првог степена и вишег суда, кривично дело за које је осуђен, побуда дела, казна на коју је осуђен, евентуално изјављен призив против одмерене му казне, дан од ког му се рачуна казна нарочито с погледом на рачунање истражног затвора и на делимично издржану казну код суда и напослетку дан и час када се казна свршава.

Ако осуђеник има да започне издржавање казне непосредно у средишњем судском затвору или у казненом заводу, управник затвора или завода назначиће у казненом листу дан и час почетка и свршетка казне, па ће о томе известити суд који је судио у првом степену.

§ 13.

Ако осуђеник има да издржи више различитих казни лишења слободе, извршиће се по правилу најпре најтежа врста казне.

IV. Прекид извршивања казне.

§ 14.

Већ започето извршивање казне неће се по правилу прекидати.

Изузетно се може допустити прекид извршивања казне, која није већа од пет година, најдаље за четрнаест дана, ако случај смрти родитеља, брачног друга или деце изискује присуство осуђеног лица у породици и ако нема повода сумњи да ће побећи, односно ако на захтев власти која о том одлучује да јемство.

§ 15.

Код казни које се извршују у судским затворима, решење о прекиду извршивања казне доноси онај суд првог степена који је судио, а ако је судио окружни суд, онда се претходно има саслушати државни тужилац. Ако су председник већа и државни тужилац сагласни да се прекид допусти, не треба решење суда. Против решења нема правног лека.

Код казни које се издржавају у казним заводима, решење о прекиду извршивања казне доноси управник завода по саслушању Саветодавног Одбора.

О сваком прекиду извршивања казне поднеће се извештај Министру Правде.

Време прекида не рачуна се у казну.

§ 16.

Време које осуђеник, пошто је започео издржавање казне, проведе у ма којој болници рачуна се у казну.

Време које осуђеник проведе у бегству, не рачуна се у казну.

Потерницу за осуђеником који је побегао из затвора или завода може издати и старешина затвора односно завода, према прописима Законика о судском кривичном поступку.

ГЛАВА ДРУГА

ИЗВРШИВАЊЕ КАЗНЕ У КАЗНИМ ЗАВОДИМА

I. Примање осуђеника у затвор.

§ 17.

На основу списка наведених у § 12. у казнени завод примаће се ради извршивања казне осуђеници

који буду спроведени у завод или који се сами јаве за издржавање казне, пошто се њихова истоветност тачно утврди.

Осуђенике прима управник казног завода или његов заменик. При пријему ће се осуђенику скренути пажња на прописе кућнега реда, којима се има покоравати, и на последице непокорвања као и на сва права и дужности, а обавестиће се и о томе како му се рачуна трајање казне.

Ако осуђеник стигне у завод пред ноћ, сместиће се пошто буде претресен претходно у ћелију или у другу собу за примање, па ће се сутрадан ујутро пријавити управнику завода ради примања.

Сваки примљени осуђеник уписаће се у главну (матичну) књигу осуђеника, у коју ће се унети сви подаци о осуђенику према казном листу (§ 12.). Према овој главној (матичној) књизи сваки осуђеник добија свој број, под којим ће се основати и његов лични спис, на који ће се прилепити и његова фотографија. У тај ће се спис ставити све што се тиче осуђеника, а нарочито оно што је важно за његово познавање (§ 18. од. 1.). У њему ће се белажити и све промене код осуђеника за време трајања казне, као и дисциплинске казне.

§ 18.

Чим се осуђеник прими, претрешће се и он и његове ствари.

За тим ће се ошишати и обријати, окупати и преобући у државно одело, ако ово мора носити, и измериће му се тежина и висина. По том ће се фотографисати, лекарски прегледати, а по могућству прибавиће се и други подаци ради осуђениког упознавања (дактилоскопијом и т. д.).

Осуђеникова одећа по дезинфековању као и друге његове ствари, нарочито новац и драгоцености које му нису потребне или које би могао злоупотребити, одузеће се и пошто се то побележи и процени чуваће се до свршетка издржавања казне.

Осуђенице ће претресати и при купању надзирати жене које су у заводима за женскиње постављене за чуваре.

§ 19.

Болесни осуђеници упутиће се одмах заводском лекару, па ће се с њима даље поступити према нахођењу лекаревом.

С осуђеницом која има дете на сиси које се још не може одбити, а нема никога свога коме би га могла поверити, примиће се и дете и биће у заводу док се општина или која друга власт чија је дужност да се стара о деци или које хуманитарно друштво не постара за уредан смештај детета.

II. Степени извршавања казне.

1. Ћелија.

§ 20.

Лице осуђено на робију прва три месеца од пријема у завод издржава казну уз подесан рад по правилу непрекидно у ћелији, у колико његово телесно и душевно стање не би по нахођењу заводског лекара захтевало да буде заједно са другим осуђеницима.

Код лица осуђених на казну блаже врсте или на мање од једне године робије (§ 3.) усамљење може бити и краће од три месеца.

По одлуци управника завода осуђеник се може оставити у ћелији и дуже, али непрекидно не дуже од једне године, изузевши ако би по свом владању био опасан по сигурност или морал других осуђеника или по ред и дисциплину у заводу. Но за непрекидно усамљено издржавања казне, дуже од једне године, управник ће затражити одобрење Министра Правде. Ни у ком случају усамљење не може трајати дуже од три године. Ово важи и у случају поопштрења казне у смислу § 69. од. 3. Кривичног Законика.

По молби самог осуђеника усамљење може трајати и дуже.

§ 21.

За време усамљења у ћелији осуђеник ће бити одвојен од других и при шетњи и при служби Божјој и у школи.

Осуђеника у ћелији морају бар двапут недељно обићи управник завода и његов заменик, заводски лекар, учитељ, свештеник његове вере и старешина чувара, и сви ће своја опажања бележити у нарочите књиге које ће се за то основати.

2. Заједнички затвор.

§ 22.

Пошто је осуђеник издржао без прекида време одређено да се издржи у ћелији, настаје други степен издржавања казне.

Лица осуђена на робију или заточење издржавају казне на овом степену заједно са другим осуђеницима под строгим надзором и уз заједнички рад, а ноћу и за време одмора издвајају се по могућству у ћелије, ако телесно и душевно стање не изискује да буду заједно. Но за овакав заједнички боравак ноћу и за време одмора, као и за оне који се уопште морају ослободити ћелије (§ 20.) уредиће се мање собе за пет до десет лица, при чему треба пазити на разлику у индивидуалности осуђеника.

Саобраћај између осуђеника у заједничком затвору допушта се само толико, колико то изискује заједнички рад и колико га иначе допушта кућни ред.

Лица осуђена на строги затвор или затвор могу се у време кад не раде и ноћу оставити у помањем броју према индивидуалности заједно, а и саобраћај између њих може се олакшати.

§ 23.

Осуђеници у заједничком затвору који су способни за тежачки рад могу се под стражом и над-

зором употребити на рад ван завода, ако су поуздани да ћеће побећи ни чинити неред. Ако остају ван завода ноћу, могу се уз потребне мере опрезности сместити и у бараке.

3. Одељење за слободњаке.

§ 24.

У одељење за слободњаке могу се сместити:

1) по издржању две петине казне: осуђеници који су први пут у казном заводу а раније нису били кажњени за злочинство;

2) по издржању половине казне: осуђеници који су по други пут у заводу;

3) по издржању дванаест година казне: лица осуђена на казну вечите робије, ако су први пут у заводу, а по издржању четрнаест година, ако су по други пут у заводу, или ако су била осуђена на смртну казну, па им је ова Краљевом милостијом опроштена и замењена вечитом робијом.

Осуђеници који су уопште први пут осуђени на казну строгог затвора или затвора до две године, односно на казну робије или заточења до једне године закључно, могу се по истеку прописног времена казне непосредно из ћелије преместити у одељење за слободњаке ако се чиновници који их похађају у ћелији увере да нису покварени и да баш за то, да би били морално очувани, заслужују особиту пажњу.

И у одељењу за слободњаке осуђеници ће бити под надзором али ће се моћи уз слободнији међусобни саобраћај слободније кретати и без чувара.

Они ће се бавити у главном ратарством, сточарством и другим гранама пољопривреде, или изузетно колико је могућно и онима занатима који су земљораднику преко потребни, а према приликама и другим радом.

§ 25.

У одељењу за слободњаке, уз услове наведене у § 24. могу се сместити само такви осуђеници који

по свом ранијем животу, по свом владању и раду у ћелији и у заједничком затвору дају јемство да неће злоупотребити већу слободу и да неће побећи.

Смештање осуђеника у одељење за слободњаке наређује управник завода по саслушању свог Саветодавног Одбора.

§ 26.

У одељењу за слободњаке неће се извршивати поопштрења казне, ако су у пресуди наређена, нити ће се примењивати дисциплинске казне (§ 53.). У случају незнатног нарушавања реда, слободњаци ће се опоменути и скренуће им се према потреби пажња на то да могу за казну бити враћени у завод и дисциплински кажњени.

Ко ово не послуша, биће по наређењу управника завода враћен у завод, и према тежини нарушавања реда још и примерно дисциплински кажњен.

У завод враћени слободњак може се у случајевима вредним особите пажње изузетно још једанпут вратити у одељење за слободњаке, ако примерним радом и владањем то заслужи.

4. Условни отпуст.

§ 27.

Условно се могу отпустити по правилу осуђеници из одељења (завода) за слободњаке, ако се може с основом узети да ће се на слободи добро владати, и ако су према својим силама и средствима накнадили штету коју су нанели својим кривичним делом и то :

1) по издржању половине казне : они који су први пут у казненом заводу, ако раније нису били кажњени за злочинство;

2) по издржању двеју трећина казне : они који су по други пут у казненом заводу;

3) по издржању петнаест година казне : они који су осуђени на казну вечите робије, ако су први пут у казненом заводу; по издржању осамнаест година

казне : они који су осуђени на казну вечите робије а по други пут су у казненом заводу; а по издржању двадесет година казне : они којима је место смртне казне, опроштене Краљевом милости, изречена казна лишења слободе.

У случајевима вредним особите пажње могу се уз те услове, поједини осуђеници који су по својој молби остали у ћелији, а изузетно и осуђеници који су остали у заједничком затвору условно отпустити непосредно из ћелије или из заједничког затвора.

Условно се не могу отпустити осуђеници који су осуђени на казну лишења слободе краћу од годину дана.

Условни отпуст траје до свршетка остатка времена казне. Код казне вечите робије условни отпуст траје седам година, а ако је ова казна изречена место опроштене смртне казне, десет година.

§ 28.

Предлоге за условни отпуст чине управници казних завода по саслушању заводског Саветодавног Одбора Министру Правде, који о њима одлучује по предлогу комисије, састављене од начелника Одељења за казнене заводе, као информација, и бар једног члана Саветодавног Одбора за казнене заводе при Министарству Правде и једног вишег чиновника Министарства Правде са судијским квалификацијама.

Ти предлози редовно ће се подносити Министру Правде на крају сваког тромесечја једним актом.

При давању условног отпуста осуђенику ће се увек одредити место живљења из ког се он, ако захтева његов опстанак, може преселити у друго место Краљевине, колико му при решавању о условном отпусту није забрањено живљење у том месту. Но сваку овакву промену места он је дужан пријавити власти јавне безбедности у месту свог последњег живљења. Осуђенику који нагиње пијанчењу, а у пићу је склон изгредима, па је и кривично дело

учинио у пићу, наредиће се при давању условног отпуста да за време док траје условни отпуст не сме похађати крчме нити се сме у пијаном стању показати у јавности.

Осуђеник који није навршио двадесет и једну годину живота може се по потреби ставити под заштитни надзор (§ 56. к. з.) старатељске власти или удружења за заштиту малолетника. Они ће у месту становања осуђениковог одредити поуздана лица, која ће се старати о његовом уредном животу и за послењу за време условног отпуста.

§ 29.

О условном отпусту решаваће се хитно и првенствено. Евиденцију о условно пуштеним осуђеницима води сваки завод за своје осуђенике, а о свима осуђеницима Министарство Правде помоћу друштва за старање о отпуштеним осуђеницима или помоћу друштва за заштиту малолетника, а где нема ових, помоћу управних власти.

§ 30.

Условни отпуст може се поништити и осуђеник вратити у исти или други казнени завод ради издржавања остатка казне у ћелији или у заједничком затвору, ако у времену за које је условно пуштен буде осуђен за какво ново кривично дело, због кога би се пољуљала вера у његов даљи честити живот или ако наруши који од услова под којима је пуштен.

Време које је протекло од дана када је осуђеник условно пуштен па до дана кад је због поништења условног отпуста притворен, не рачуна се у казну.

§ 31.

Ако условно отпуштен осуђеник буде са законских разлога притворен, свака власт је дужна да без одлагања извести о томе Министра Правде.

Ако се условни отпуст у оваквом случају поништи, узмеће се као да је поништен онога дана кад је осуђеник притворен.

§ 32.

Ако условно отпуштени осуђеник до краја проведи време за које је условно пуштен, а није дао повода поништењу владањем или делом због кога би се губила вера у његов даљи честити живот, казна ће се сматрати као потпуно издржана. Поништењу има места још два месеца од дана ког је време условног отпуста истекло, ако је условно отпуштени осуђеник за време условног отпуста учинио дело због кога се сумња у његов даљи честити живот.

Ако се пре истека времена условног отпуста против условно отпуштеног осуђеника покрене кривични поступак због каквог кривичног дела које изазива сумњу у његов будући честити живот, условни отпуст може се поништити још у року од шест недеља по потпуно свршеном кривичном поступку.

§ 33.

О поништавању условног отпуста у смислу §§ 30—32. решава Министар Правде по предлогу комисије, поменуте у § 28. од. 1.

III. Поступање с осуђеницима.

1. Општа правила.

§ 34.

За сваки казнени завод издаће се кућни ред, у ком ће се изложити дневни радни ред за осуђенике, њихова права и дужности, и начин поступања с њима.

На сваком степену извршавања казне стараће се о томе да се осуђеници привикну раду и реду, да се морално и духовно дижу и да им се очувају здравље и радна снага. Ради тога са осуђеницима

ће се поступати строго али праведно и човечно. а при том ће се имати у виду поред дела и побуде још нарочито и индивидуалност осуђеникова, његов ранији живот, младост, старије године, телесни и умни развој и врста казне. На њих ће се примењивати само она поопштрења или ублажења казне која су допуштена или наређена постојећим прописима или судском пресудом.

Код старијих малолетника обратиће се нарочита пажња на васпитање и образовање духа и тела.

С повратницима ће се поступати увек строже а са осуђенима на блажу врсту казне поступаће се блаже како при одржавању дисциплине, избору рада и одређивању награде за рад, тако и при допуштању похода, писменог саобраћаја, лектире и давања других побољшица.

2. Усмени и писмени саобраћај осуђеника.

§ 35.

Осуђеницима ће се излазити у сусрет и саветом кад га траже, ако тај савет не изискује нарочито стручно лице. Зато ће им се по могућству олакшавати усмени и писмени саобраћај у њиховим правним и другим пословима, а нарочито у онима који се тичу њиховог будућег живота у слободи.

Осуђеницима ће се нарочито давати правни савети и помоћ при употреби правних лекова којима хоће да докажу своју невиност или да ублаже своју судбину. Спис који би они желели да пошаљу суду или државном тужиоцу неће се обуставити а списи другим властима обуставиће се само онда ако им је садржина увредљива или има обележја каквог кривичног дела.

Похађање осуђеника у заводу од његове родбине и дописивање осуђеника с родбином и другим лицима уредиће се према врсти казне у кућном реду.

Писма која осуђеници шаљу или примају разгледаће се, па ако су недопуштена, задржаће се, а

осуђенику саопштиће се да су задржана и зашто су задржана. Део писма који није недопуштен, саопштиће се увек осуђенику.

3. Рад.

§ 36.

Управа завода нарочито ће се старати о раду осуђеника и надзору над њиховим радом. Сваки осуђеник мора радити, изузевши оног за ког лекар нађе да није способан за рад.

Рад може бити у заводу или ван завода. По при раду ван завода осуђеници се морају одвојити од слободних радника, а и међу се према нарочитим одељењима у заводу.

Све кућне послове у заводу вршиће осуђеници. Иначе ће се осуђеници запослити у оним гранама рада које су у заводу заведене, при чем ће се по могућству имати у виду занимање осуђениково у слободи, његова способност, здравље и његов будући живот у слободи.

Старијим малолетницима даће се прилика да изуче какав користан занат или какву техничку вештину или да се по могућству усаврше у послу који су раније радили.

Да се не би производњом осуђеника чинила осетна утакмица слободним радницима и занатлијама, радна снага осуђеника поделиће се по могућству на што више различитих послова индустријских и пољопривредних. На прво место долазе државни опште-корисни радови, израда ствари потребних за државне заводе и надлежства као и за државне службенике.

Осуђеници могу по наређењу управника радити под најам приватнима само изузетно, и то онда кад нема рада у заводу, а доказано је да је ван завода оскудица у радницима.

§ 37.

Све што осуђеник заради припада држави.

Осуђеник нема права на награду за рад, али ће му се за његов рад одобрити награда у новцу према врсти и квалитету посла.

Награда се не одобрава повратницима за првих шест месеци, а осталим осуђеницима за прва три месеца. Почетна награда је мања, па се повисује постепено према вредноћи осуђениковој и ваљаности рада.

Награда одобрена осуђенику од његове зараде не може се узаптити, нити се из ње може извршити каква наплата, изузевши да се подмири штета, која је хотимично или са груба нехата нанета државној својини или наплате трошкови хватања и повратка осуђеникова у завод у случају бегства.

Коликим ће делом награде осуђеник моћи да располаже за време трајања казне у циљу да потпомогне ближе сиромашне рођаке, да накнади штету оштећенику, да побољша себи храну или да учини трошак на друге корисне ствари, одређује кућни ред. Непотрошени део награде остаје осуђенику за прве дане живљења у слободи.

§ 38.

У кућном реду прописаће се радно време, које је обавезно за осуђенике.

Недељом и празницима осуђеници се ослобођавају рада, и то сваки на свој празник, изузевши кућне и друге хитне и нужне послове који се не могу ни прекинути ни одложити.

Празнике ће према верама за поједине крајеве одредити Министар Правде.

4. Храна, одело и постеља.

§ 39.

У храни треба да су такви и толики састојци колики су према резултатима науке и искуства потребни за одржање здравља и радне снаге средњег радника. Хлеб може да буде од сразмерно помешаног

пшеничног, ражаног и кукурузног брашна, према обичајима краја где је завод.

Поред хране за здраве осуђенике по наредби лекаревој за болесне ће се готовити болесничка храна а болешљивим, slabим, као и онима који више не подносе храну за здраве, може се повремено допустити средња храна, мања по мери али снажнија.

Министар Правде ће издати за ове заводе и за све три хране једнообразне јеловнике, имајући при том нарочито на уму потребну промену хране, и одредити саставне делове и меру материјала за поједина јела на дан и главу, па ће се по овим јеловницима а погледом на прилике краја готовити храна у заводу.

Храну ће сваког дана прегледати и кушати управник завода или његов заменик и лекар и своје нахођење о храни убележити у нарочиту књигу, која ће се за то основати. О издашности хране водиће се евиденција и повременим мерењем тежине осуђеника.

§ 40.

Кућни ред може осуђеницима који се добро владају допустити, најраније после три месеца по доласку у завод, побољшање хране на терет одобрене им награде (§ 37.). Ово побољшање хране повратницима ограничиће се на што мању меру, а прошириће се осуђеницима који су осуђени на блажу врсту казне као и слободњацима.

§ 41.

Одело и постеља удесиће се према климатским приликама са нарочитом пажњом на чистоћу и здравље. Осуђеници ће се пресвлачити у чисто рубље сваке недеље; креветски чаршави и јастуци мењаће се бар сваког месеца. Чистоће ради осуђеници ће се стално шишати кратко и брада ће им се бријати у колико здравствени разлози не би друкчије захтевали.

Одело је према врсти казне различито по боји, а за старије малолетнике и по боји и по кроју.

Осуђеницима који се премештају у који други завод или се на позив спроводе суду или којој другој власти, може се допустити да за време бављења ван завода носе своје сопствено одело.

5. Старање о здрављу. Случајеви обољења и смрти.

§ 42.

Дужност је свих заводских службеника да се старају за највећу чистоћу у заводу и вршење општих здравствених мера.

Рад опасан по здравље не сме се допустити.

§ 43.

Осуђеници који нису запослени под ведрим небом морају се бар један сат на дан ван радног времена кретати или бавити на чистом ваздуху.

§ 44.

Уживање алкохолних пића, пушење, жвакање дувана и пиркање бурмута у заводу забрањује се, осем ако би то наредио лекар из здравствених разлога.

Изузетно пушење о њиховом трошку може се допустити слободњацима, а осталим осуђеницима само онда кад раде тешке послове ван завода.

§ 45.

Чим који осуђеник оболи, позваће се заводски лекар који ће одредити треба ли болесника метнути у заводску болницу или ће се лечити онде где издржава казну.

На предлог лекара може се призвати и који други лекар по потреби специјалиста, а може се и на захтев осуђеника о његовом трошку позвати и други лекар.

§ 46.

У заводску болницу упућиваће се само такви осуђеници којима је у истини потребна болничка нега.

Ако осуђеник душевно оболи или је болест таква да се не може лечити у заводу, лекар ће одредити куда је осуђеника најбоље послати или треба предложити да се условно отпусти или помилује.

У случају смрти или ако је болест опасна по живот, известиће се одмах ближа позната родбина, а ако болесник захтева и друга лица. О смрти ће се извести и власт која је надлежна за расправу о наслеђу.

У случају самоубиства преглед ће извршити лекар најближе управне власти и саставити о том записник, који ће се оставити у лични спис осуђеников.

У смртном листу не сме се означити казнени завод као место смрти.

§ 47.

Лешеве осуђеника умрлих у заводу могу се ради научне употребе предати јавним заводима о трошку ових завода, ако ближа родбина за двадесет четири сата од кад је извештена не затражи леш ради сахране о свом трошку.

Лешеве који се не предаду научним заводима може секцирати и заводски лекар.

§ 48.

Ако је на извршење казне примљена осуђеница која је трудна, а не би нарочити разлози захтевали да остане у заводу, може се она пред порођај послати у завод за порађање, ако не би било упутније да се условно отпусти или помилује.

У изводу крштених не сме се означити казнени завод као место рођења.

6. Образовање и богослужење.

§ 49.

У заводима или одељењима за старије малолетнике основаће се школа ради обучавања у елементарним наукама и науци о вери.

За одрасле неписмене осуђенике основаће се течајеви за неписмене осуђенике.

У сваком заводу основаће се библиотека са делима религиозног, поучног и забавног садржаја, из које ће осуђеници према свом образовању добијати књиге на читање у време одмора.

§ 50.

За осуђенике признатих вероисповести, ако их је већи број у заводу, вршиће редовну службу Божју заводски свештеници. За остале осуђенике омогућиће се повремено долазак њихових свештеника ради вршења Службе Божје.

Осуђенике није допуштено принуђавати на исповест, и ако им се има за то пружити прилика.

IV. Дисциплина, дисциплинске казне и мере предохране.

1. Дисциплина и дисциплинске казне.

§ 51.

Осуђеници се морају чувати да се не огреше не само о опште законске прописе, прописе кућнега реда или друге одредбе, него ни о захтеве морала и пристојности. Они се морају покоравати налозима заводских чиновника и чувара, и на сва службена питања одговарати истину. За свако огрешење казниће се дисциплински без обзира на то да ли ће се и кривично узимати на одговор.

И за дела која имају обележје преступа, а која осуђеник учини за време издржавања казне у заводу, казниће се он док је у заводу само дисциплински, ако закон за тај преступ не прописује казну лишења слободе дужу од једне године.

Ако осуђеник учини злочинство или тежи преступ у заводу, пријавиће се надлежној власти.

§ 52.

Осуђенике који се истичу примерним владањем и радом, управник завода може јавно похвалити, новчано наградити или одредити на такав рад за који се тражи особито поверење.

§ 53.

Дисциплинске су казне ове:

- 1) укор;
- 2) тежи рад;
- 3) одузимање појединих или свију побољшица и олакшица као и награде за одређено време или трајно;
- 4) тврда постеља до осам дана;
- 5) ограничење хране у појединим или свима оброцима и то само сваког другог дана за време од четрнаест дана; но хлеб и вода не могу се одузети;
- 6) затвор у ћелији до шест недеља, који је скопчан с одузимањем свих побољшица и олакшица;
- 7) везивање до четири недеље и то или само руку, лисичинама, или само ногу, негвама, или једним и другим, али тако да се осуђенику не спречава кретање.

Везивање старијих малолетника и женскиња није допуштено, а женскиње које је трудно или које доји не може се казнити ни тврдом постељом ни ограничењем хране.

§ 54.

Казне по § 53. бр. 1.—5. могу се изрећи или појединце или неке од њих или све заједно.

Затвор (§ 53. бр. 6.) може се још и поопштрити тврдом постељом (бр. 4.), ограничењем хране (бр. 5.), или помрачењем ћелије за дуже или краће време затвора. Ни једно од ових поопштрења казне не сме се применити код женскиње које је трудно или које доји; код старијих малолетника није допуштено по-

мрачење ћелије. За време издржавања затвора забрањује се осуђенику и похађање Службе Божје и школе.

Ако се осуђеник на крају казне грубо огреши о дисциплину, одређени затвор може се продужити и после свршетка казне, али не дуже од осам дана.

§ 55.

Дисциплинске казне изриче управник завода у коме је дисциплински преступ учињен, пошто саслуша осуђеника и учини потребан извиђај, и одмах их извршује. Извршење казне може се одложити, под условом да се осуђеник добро влада за одређено време, а може се казна накнадно и ублажити и опростити.

Дисциплинску казну може изрећи и орган врховне власти изаслан ради прегледа завода за дело које осуђеник пред њим учини.

О казнама по § 53. бр. 4. до 7. известиће се одмах заводски лекар који ће у року од двадесет четири сата бити властан да са здравственог гледишта учини своје приговоре извршењу казне. О приговорима одлучује управник по својој увиђавности.

Ако осуђеник буде премештен у други казнени завод пре него што је извршена дисциплинска казна, ова ће се извршити у заводу у који је премештен.

§ 56.

Прописи §§ 53., 54. и 55. од. 3. и 4. примењују се и на случајеве поменуте у § 69. Кривичног Законика.

2. Мере предохране.

§ 57.

Управник завода ће у свако доба предузимати све мере предохране ради одржавања дисциплине, реда и безбедности у заводу, а напосе наређивати претрес свих осуђеника и свију просторија.

Кад не користе блажа средства, управник завода може наредити и везивање оковима у ћелији до три месеца оних осуђеника који покушају да побегну или да нападну кога службеника или које друго лице, или који покушају да наведу друге осуђенике да то учине, или их драже на насиља. Где има ћелија с гвозденим решеткама, употребиће се оне, а у изванредним случајевима против осуђеника, који се на други начин не могу да савладају, употребиће се утега само у колико је потребно ради укроћавања или ломљења тренутног насилног отпора, но не дуже од шест сати.

У ванредним случајевима нарушавања реда и безбедности управник ће наредити да се употреби и оружје и да се призове у помоћ жандармерија или војска.

3. Евиденција дисциплинских и других мера и жалбе осуђеника.

§ 58.

Свака дисциплинска казна уписаће се у књигу о дисциплинским казнама, коју води старешина чувара и у лични спис осуђеников, уз назначење дела, као и дана почетка и свршетка казне, односно условног одлагања, опроштаја или ублажења дисциплинске казне. У личном спису имају се забележити и мере одређене по § 57.

Осуђеницима је допуштено да могу сваку своју жалбу изнети непосредно поверенику Министра Правде, који буде изаслан ради прегледа казног завода. Ако се је оно на што се осуђеник жали догодило на више од осам дана пре доласка повереника, а осуђеник се на то није жалио управнику завода, његова жалба се неће примити, изузевши жалбу на самог управника.

V. Отпуштање осуђеника из казног завода.

§ 59.

Осуђеник се по правилу (§§ 54., 60. и 61.) не може задржати у заводу преко часа кад му ис-

тиче казна. О свршетку казне водиће се строго рачуна.

Дан пре свршетка казне осуђеник ће се по могућству сместити у ћелију, да се припреми за одлазак и да му се онемогући додир с другим осуђеницима ради кријумчарења. Ту ће му се предати његово сопствено грађанско одело да га уреди, ако то већ није пре учинио, и с њим свршити рачун о награди за рад, па ће му се остатак награде, као и његове ствари које су му биле одузете, непосредно пред одлазак предати на признаницу.

При крају казне осуђенику се може допустити да пусти косу и браду каква му је раније у слободи била. При отпуштању осуђеник ће се обући према обичају и годишњем добу и даће му се бесплатна возња до куће, железницом или лађом, као и потребна храна, у колико сам не би имао средстава да је набави.

§ 60.

Последњег дана казне осуђеници се због саобраћајних прилика и веза могу пустити и пре него што истекне час свршетка казне.

Ако се казна свршава између осамнаест и седам сати осуђеник се може отпустити већ у осамнаест сати, но на молбу може он и остати да преноћи у заводу. Ако казна истиче између дванаест и осамнаест сати, отпуштање се може извршити још пре подне.

§ 61.

Осуђеника ће пре отпуста прегледати заводски лекар, па ће се његово здравствено стање и његова тежина забележити у личном спису.

Ако осуђеник, када треба да буде отпуштен из завода, лежи болестан, он се на молбу може оставити у заводској болници, док лекар не утврди да се може отпустити без опасности по живот.

Ако је болест опасна и заразна или је такве врсте да би путовање могло проузроковати осуђенику смрт, а осуђеник се не може лако и без опас-

ности сместити у коју болницу ван завода, он ће се тада и против воље задржати у заводској болници, колико буде преко потребно.

§ 62.

Осуђенике отпушта управник завода. Он ће их поучити и опоменути да се чувају поврата у зло. Осуђеницима који се условно отпуштају скренуће пажњу на услове под којима се отпуштају (§§ 27. до 32.), да их се строго држе, јер ће иначе бити враћени у завод ради издржавања остатка казне. Оне који су помиловани упутиће да се покажу достојнима милости.

Осуђеницима који се условно отпуштају предаће управник објаву о њиховом условном отпуста, а осталим издаће на захтев уверење да су казну издржали.

Ако је осуђеник осуђен да се по издржаној казни протера из државе или смести у нарочити завод за рад, лечење или чување, или да се по издржаној казни има и даље да задржи у ком другом заводу (§ 51. К. З.), односно ако због осуђениковог ранијег живота или владања у заводу постоји бојазан да ће путем до куће учинити какво кривично дело, управник ће благовремено наредити да осуђеника прими најближа полицијска власт ради извршења мере која је наређена у циљу спровођења до куће.

VI. Осигурање осуђеника у несретним случајевима и старање о отпуштеним осуђеницима.

§ 63.

У случају несреће, која задеси осуђеника радника на раду, накнадиће се штета настала због смрти или онеспособљења за рад проузрокованог несрећним случајем. Министар Правде донеће уредбу о осигурању осуђеника радника за случај несреће, и у томе циљу основаће посебан фонд, којим ће он руковати, а у који ће се за појединог осуђе-

ника радника плаћати месечно извешан проценат од зараде према врсти рада и према томе, да ли је код овога била већа или мања могућност несрећног случаја.

§ 64.

За потпомагање сиромашних осуђеника који у казненом заводу нису могли ништа привредити, а својим владањем заслужују помоћ, основаће се у казним заводима припомоћне благајнице, из којих ће се таквим осуђеницима давати новчана помоћ приликом отпуста ради обезбеђења њиховог живота првих дана на слободи.

Благајници ће се предавати:

1) месечне награде оних осуђеника којима се у прво време казне не одобрава награда (§ 37.), као и оних осуђеника који су дисциплински осуђени да губе награду (§ 53.);

2) полугодишња камата од осуђеничких награда, које се заједнички улажу на камате;

3) половина чисте добити од продаје побољшица хране (§ 40.), ако се врши у режији завода;

4) узашћени новац који су кришом унели у завод осуђеници, њихова родбина или ко други, ако тај новац није остао од каквог кривичног дела, и ако на њ нема права неко друго лице;

5) принос из државног буџета;

6) дарови добротвора.

Помоћ одређује управник завода. Она ће се забележити у личном спису и у књизи која се о томе води као књига благајне.

§ 65.

Ако осуђеник који је способан за рад али нема средстава за издржавање у кући својој или своје родбине, не би могао ни посредовањем родбине себи осигурати рад, управник завода постараће се за времена, сам или помоћу друштва за старање о отпуштеним осуђеницима, да му се нађе подесно место где ће радити и да то место може заузети одмах чим буде пуштен из завода.

Нарочита брига ће се о томе водити о старијим малолетницима којима буду потребне и помоћ и заштита.

§ 66.

Друштвима која се оснују ради старања о отпуштеним осуђеницима и њиховом заштићавању и која овом позиву заиста одговарају, даваће се помоћ из државног буџета, коју ће Министар Правде за сваку годину осигурати.

Колико државна средства буду допуштала, Министар Правде ће моћи основати и државне установе за посредовање при упосливању оних отпуштених осуђеника који, имајући воље за рад, не могу без своје кривице да нађу зараду.

ГЛАВА ТРЕЋА

ИЗВРШИВАЊЕ КАЗНЕ У СУДСКИМ ЗАТВОРИМА.

§ 67.

Осуђенике који издржавају казну лишења слобде у судском затвору прима судија кога је председник окружног суда одредио за надзорника затвора, односно срески судија или управник затвора, где је такав постављен, и то пошто утврди истоветност осуђеникову. Орган који врши примање наредиће да се осуђеник претресе, очисти и пребуче у државно одело, ако га мора да носи (§ 69.) или ако му сопствено одело није чисто и довољно.

Заповедник чувара или служитељ код среског суда коме је поверено старање о затвору, не сме никога примити ни сместити у затвор без наредбе надлежног судије или управника. Ако је надлежни срески судија спречен, осуђеника може примити и служитељ среског суда, али мора известити надлежног судију чим та препрека престане. Иначе ће и заповедник чувара и служитељ среског суда, ако им се ко непосредно јави ради издржавања казне известити одмах о томе надлежног судију или управника и чекати њихову наредбу, а дотле чувати

то лице на подесном месту. Они воде регистар о осуђеницима, у који се бележи сваки примљени осуђеник према подацима из § 17. О сваком примљеном и отпуштеном осуђенику подносе они извештај старешини суда, где нема управника затвора.

Да ли ће се с осуђеницом која има на сиси дете примити и дете и оставити код матере, одлучиће старешина суда или управник по свом нахођењу.

Новац и драгоцености које осуђеник донесе са собом одузеће се, проценити и оставити на чување, а списак о томе оставити у списе.

§ 68.

За поступање с осуђеницима важе прописи §§ 34. и 35.

Сваки осуђеник који је за рад способан мора радити, и то пре свега кућне послове, у које спада и рад у башти, ако је затвор има. Осим тога осуђеници ће се бавити по могућству пословима и занатима којима су се бавили у слободи, при чему ће се по могућству уважавати њихова жеља.

Осуђеници који нису сумњиви, да ће побећи могу се употребити на рад и ван затвора, али одвојено од других радника, но никако се не могу употребљавати као слуге службеника или приватних лица.

Старији малолетници ће се по могућству употребљавати за послове на свежем ваздуху, нарочито за рад у башти.

Што се тиче награда и празника, примењиваће се прописи §§ 37. и 38.

§ 69.

Осуђеници се по правилу хране према нарочитом јеловнику, који ће прописати Министар Правде. Са особитих разлога, појединим осуђеницима може се допустити да се хране о свом тршћку.

Осуђеници којима нису одузета частна права могу носити своје одело и послужити се својом постељом, ако је једно и друго чисто и уредно.

§ 70.

Што се тиче старања о здрављу осуђеника, примењиваће се прописи §§ 42. до 46. и 48. Пушење им се може допустити при кретању на чистом ваздуху (§ 43.). Ако се не могу уредити нарочите болнице, у сваком затвору окружног суда као и у средишњом судском затвору уредиће се нарочите просторије за смештање лакше оболелих осуђеника.

Јаче оболели осуђеници могу се, где нема уређене болнице у самом затвору, сместити у болницу ван затвора или у болницу којег оближњег казненог завода.

§ 71.

У већим судским затворима основаће се течајеви за неписмене осуђенике. Писменим осуђеницима може се допустити читање добрих и корисних књига, сопствених или из књижнице ако је има у затвору.

При повећем броју осуђеника омогућиће се повремено долазак свештеника ради вршења Службе Божје у подесној просторији.

§ 72.

За одржање пристojности, кућњег реда и дисциплине у затвору, допуштају се дисциплинске казне означене у § 53. под бр. 1. до 5., и § 54. које изриче судија надзорник, односно срески судија или управник затвора.

Против осуђеника који су насртљиви према службеницима или чуварима, или их нападају, или који се припремају на бегство или ово покушају, као и против оних који се поврате из бегства, може се наредити затвор до три недеље и везивање до четрнаест дана (§ 53. бр. 6. и 7.), а ако је такво лице старији малолетник или женскиње, само затвор, уз ограничење по § 54.

§ 73.

Што се тиче мера предохране, евиденције дисциплинских казни и других мера и жалби, примењиваће се прописи §§ 57. и 58. Виша надзорна власт је председник окружног суда.

Службеници којима је поверено старање о затвору (§ 67.) дужни су да сваког дана разгледају затвор, нарочито сва врата, прозоре, зидове, подове и пећи, да нису можда оштећени; ако запазе какве недостатке, известиће о томе одмах старешину суда или управника затвора ради уклањања недостатака.

Осуђеника отпушта надзорник затвора, срески судија или управник затвора (§ 67.) према прописима §59. и осталих. Ако је срески судија спречен, осуђеника може отпустити и служитељ (§ 67.).

§ 74.

Председник окружног суда и старешина среског суда разгледаће бар једаред сваке недеље изненадно затворе свога суда да се увере о сигурности, реду и чистоћи у затвору, о томе како се осуђеници хране, како се с њима поступа, и да ли се врше законски прописи. По потреби они ће и чешће чинити.

Ако нађу какве недостатке и неуредности, учи ниће што треба да се то сместа уклони и кривци дисциплински казне.

О сваком таквом прегледу затвора и издатим наредбама написаће се записник, који ће потписати председник, односно срески судија, и записничар.

Ако је из среског судског затвора који осуђеник побегао старешина среског суда ће најдаље за двадесет четири сата поднети председнику окружног суда извештај, у коме ће описати стање ствари, узрок бегства и да ли због тога има до кога какве кривице.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

ОЛАКШИЦЕ ПРИ ИЗВРШИВАЊУ КАЗНИ.

§ 75.

Осуђеници којима су по особеним законским прописима или пресудом суда првог или вишег сте-

пена признате олакшице при извршивању казни лишења слободе, издржаваће казне у особеним заводима односно, док се ови не уреде, у особеним одељењима казних завода или судских затвора.

Ови осуђеници ће по правилу казну лишења слободе издржавати у заједничком затвору. У хелији издржаваће је само по своме пристанку. Неће се упућивати у одељење за слободњаке.

Собе у којима ови осуђеници издржавају казну треба да буду удобније од оних које су одређене за остале осуђенике.

Министар Правде прописаће уредбом, у којим заводима односно затворима ће се извршивати казне лишења слободе над оваквим осуђеницима и који ће се слати у казнене заводе а који у судске затворе.

§ 76.

Осуђеници поменути у § 75. могу:

- 1.) примати чешће посете и писма рођака и пријатеља;
- 2.) набављати књиге и новине и ван заводске библиотеке;
- 3.) бирати себи рад који мора да је такав да се њиме не нарушава ред и дисциплина у заводу; иначе им га одређује управник завода (старешина суда) према њиховом образовању;
- 4.) носити своју одећу и обућу и служити се својом постељом, ако им је све то довољно чисто и уредно;
- 5.) набављати храну о свом трошку ван завода, ако им се храна не може у самом заводу одвојено готовити;
- 6.) трошити на побољшање хране већи део одобрене им награде за рад;
- 7.) пуштати косу и браду;
- 8.) излазити на чист ваздух најмање по два сата на дан и вежбати се у гимнастици;
- 9.) пушити дуван о свом трошку.

§ 77.

Лешеви осуђеника поменутих у § 75. могу се само по њиховој последњој вољи предавати јавним заводима.

§ 78.

Дисциплинске казне осуђеника поменутих у § 75. су ове :

- 1.) укор;
- 2.) одузимање, на неко време или трајно, појединих или свију побољшица и олакшица, датих по општим прописима или према одредби § 76.;
- 3.) затвор у ћелији, према т. 6. § 53. у случају тежег дисциплинског преступа, нарочито отпора према службеном особљу или бегства покушаног или извршеног;
- 4.) казне из т. 4., 5. и 6. § 53., за преступе које учине у заводу а који се казне према одредбама Кривичног Законика.

§ 79.

Поред особених прописа ове главе, на осуђенике поменуте у § 75. ће се иначе у свему примењивати остале одредбе овога закона.

ГЛАВА ПЕТА

ПОСТУПАК С МОЛБАМА ЗА ПОМИЛОВАЊЕ

§ 80.

Кућни ће ред прописати како ће се примати молбе осуђеника за помиловање и на који ће се начин упућивати Министру Правде.

Молбе болесних осуђеника за помиловање казњени заводи могу упућивати Министру Правде административним путем и без посредовања суда.

Административним путем чиниће се предлози за помиловање и онда кад то Министар Правде нарочито одреди.

ГЛАВА ШЕСТА
ЗАВРШНО НАРЕЂЕЊЕ.

§ 81.

Овај закон о извршавању казни лишења слободе ступа у живот кад се обнародује у „Службеним Новинама“, а дан када ће добити обавезну снагу, одредиће се посебним законом.

Бр. 12046.

16. фебруара 1929. год.

Београд.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,

Чувар Државног Печата,

Министар Правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Председник Министарског Савета,

Министар Унутрашњих Дела,

Почасни Ађутант Њ. В. Краља,

Дивизијски Генерал,

Пет. Живковић, с. р.